

Основи гардеробу

КУПИТИ

Чи може одяг впливати на долю? Чи здатні речі приносити щастя або ж біду? У своєму новому романі Оксана Драчковська препарує ідею сакралізації матеріального світу і досліджує важкі для соціуму теми: осуджувані стосунки, ранню вагітність, сексуальне насильство, залежності, психічні розлади...

«Основи гардеробу» - це роман в оповіданнях. Кожен із його розділів можна читати як окремий самостійний твір. Водночас вони об'єднані спільними героями та подіями, котрі відбуваються впродовж одного року.

ОСНОВИ гардеробу

Оксана
Драчковська

Роман
у оповіданнях

ОСНОВИ гардеробу

Оксана Драчковська

І часом їй навіть здавалося,
що вона може зчитувати маленькі
генетичні послання – як від турецької
корови, шкіра якої колись перетворилася
на чоботи, так і від колишніх власників
і власниць уживаних речей, котрі
полишали свої ДНК поміж волокнами
тканин. Більш містично налаштовані люди
назвали б це енергетикою, а Галина
Сергіївна вірила в генетику.
І коли одна річ відштовхувала її, хоч і мала
гарний вигляд, а інша притягувала, попри
всю недосконалість, жінка знала,
що намацала своїми унікальними
пальцями послання від далекої
невідомої людини.

Оксана Драчківська

Основи гардеробу

Роман

УДК 82-3
Д 72

Драчковська Оксана

Основи гардеробу : роман / Оксана Драчковська. – Чернівці :
Книги – XXI, 2023. – 408 с.

ISBN 978-617-614-412-0

Чи може одяг впливати на долю? Чи здатні речі приносити щастя або ж біду? У своєму новому романі Оксана Драчковська препарує ідею сакралізації матеріального світу і досліджує важкі для соціуму теми: осуджувані стосунки, ранню вагітність, сексуальне насильство, залежності, психічні розлади... «Основи гардеробу» – це роман в оповіданнях. Кожен із його розділів можна читати як окремий самостійний твір. Водночас вони об'єднані спільними героями та подіями, котрі відбуваються впродовж одного року.

Усі права застережено. Жодну частину цього видання не можна копіювати або відтворювати в будь-якій формі без письмового дозволу видавництва.

Мойй мамі, яка вже не прочитає

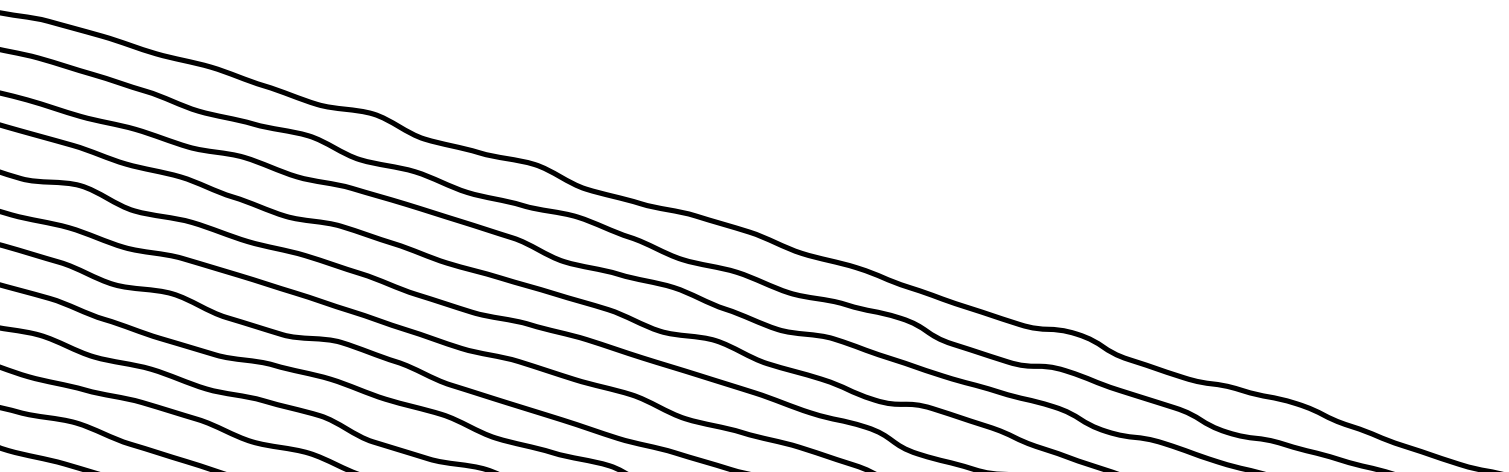
*Коли жінка відчиняє шафу, вона бачить там себе.
Навіть якщо в шафі немає дзеркала.*

Власне спостереження

ISBN 978-617-614-412-0

© Книги – XXI, 2023
© Оксана Драчковська, 2023, *текст*
© Анна Стьопіна, 2023, *обкладинка*

Біла шубка
із кролика

Зима не вміє красиво померати. Вкривається пігментними плямами рудого пилу й сірими пухлинами брудних кучугур. Розпадається живцем – ганебно, у всіх на очах. Змарніла крига сочиться сукровицею перших струмків.

Пискляві синиці зловтішно скачуть хворим тілом зими, покльовуючи його, – насолоджуються помстою за кілька голодних місяців. Принюхуються до посірілого снігу ще мляві, але вже заінтриговані цим розпадом собаки. У їхніх жовтих пісяних мітках, подібних до слідів йодоформу, ввижається щось медичне. Наче тільки вони – ці безмежно добросерді створіння – намагаються хоч якось зарадити приреченій пацієнтці. Та це лише здається. Насправді ж їхні теплі цівки лише роз'ятрюють тонку зболену шкіру.

Люди гидливо пробігають тротуарами, намагаючись не наступати на купки лайна, що пережили підсніжну консервацію майже в первозданному вигляді. Часом хтось хибить, тоді йому доводиться засовувати черевик просто в крихку пухлину зими і ятрити її щосили, дістаючись більш-менш чистого кристалізованого снігу. Це схоже на бузувірський макабричний ритуал, садистську розправу зі смертельно

хворим. Дехто із перехожих відверто насолоджується процесом, надовго зупиняється, шліфує чоботи в найвищих щільних кучугурах, які за зиму сформували лопати двірників...

Нюся завжди із боєм дивиться на це все, адже любить зиму й щовесни її щиро оплакує. Зима для неї наче та стара бездітна тітка, що зазвичай щедріша й поблажливіша за рідну матір. Дівчина обережно крокує горбатим тротуаром, майже не відриваючи очей від носаків своїх замшевих чобіт. Взуття для такої погоди не дуже, та іншого немає, отож треба берегтися. Щиро кажучи, намучилася вона з тими чоботами. Утеплення в них відсутнє, і в морози доводиться дуже швидко бігати, а про громадський транспорт і геть забути, адже навіть п'ять хвилин стояння на зупинці загрожують обмороженням. Зате інший недолік чобіт – завеликий розмір – дає змогу частково нейтралізувати перший: Нюся вдягає по дві пари вовняних шкарпеток і так рятується. Чоботи ще й у халявах виявилися заширокими, отож сповзали. Дівчина цілком авантюрно вшила попід колінами по відрізьку звичайної трюсяшної гумки – білої, бо іншої не знайшла. Загалом авантюра вдалася, проте білі смужки часом зрадливо визирають назовні. Через це в Нюсі виробилася звичка різко озиратися на власні литки, ніби там її хапає невидимий пес.

З даху найвищого у кварталі будинку, який люди чомусь прозвали «американським», упала величезна крапля – ніби хтось смачно плюнув. На комірці білосніжної Нюсиної шубки утворилася сірувата западина. Дівчина обережно розтерла воду долонею й подумала, що ось, власне, починається: плювки згори – саме те, на що їй варто очікувати в найближчі три пори року. Але це ще не зараз. Зима приречена, та поки не мертва. Тому Нюся майже не хвилюється.

Важкі відреставровані старовинні двері відчинилися без жодного звуку. Під'їзд виявився моторошно тихим і чистим – аж до асоціації з операційною. Спершу Нюсі здалося, що там немає жодних ходів, окрім помпезної арки у внутрішній двір. Та, ступивши кілька кроків, вона побачила двійко цілком симетричних сходів, які вели праворуч і ліворуч. Над правими примостилася вивіска-дороговказ.

Коридор на другому поверсі – такий само чистий і порожній, як і під'їзд, – посередині перегородила чудернацька кабінка, схожа на прикордонний пост. Нюся наблизилася, і скляне віконечко «посту» люб'язно відчинилося. За ним сидів украй чарівний «прикордонник» – дівчина років двадцяти з ямочками на рожевих щічках і такими довгими накладними віїми, що ті торкалися її тонко вищипаних брів.

– Ви записані? – миле створіння поглибило свої ямочки.

– Так. На четверту.

Дівчина розгорнула велику книжку, схожу на шкільний журнал, і весело закивала:

– Так, так, на вас чекають. Оплатити можете зараз.

Нюся дістала з гаманця тверду новеньку купюру і простягнула в наманікюрені пальчики «прикордонниці». Натомість узяла папірець із довгим нечітким штампом.

– Це покажете лікарю... Третій кабінет, докторка Лемська.

– Прошу? – перепитала Нюся.

– Третій кабінет, докторка Лемська, – без тіні роздратування повторила дівчина. – Вона справді докторка. Докторка медичних наук.

Ямочки перетворилися на Маріанські западини.

Нюся подумала, що докторка наук – це, либонь, занадто для її цілком буденного випадку. Та і грошей було шкода,

однак вона фізично не витримує державних медичних закладів. Це не примха й аж ніяк не розпещеність, якій у Нюсину характері просто ніде було взятися. Просто своєрідна психологічна алергія. Якось дівчина наважилася із подругою зайти в жіночу консультацію. З муками відсиділа чергу, рятуючись безперервною балачкою, а коли подруга зайшла в кабінет – ганебно дременула. На вулиці в неї трапився жакливий напад кашлю. Небайдужа жінка, котра проходила поряд, вирішила, що в Нюсі астма, і все допитувала, чи є в неї із собою інгалятор.

Періодично Нюся щодо цього влаштовувала собі сеанси автопсихоаналізу і з'ясувала, що страх тут ні до чого. Адже вона ніколи не боялася ні медиків, ні медичних маніпуляцій. У школі завжди першою бігла на щеплення. На заздрість однокласникам весело підставляла під шприц попу чи руку. Ані стоматолог, ані гінеколог – жахи всіх її друзів і знайомих – Нюсю не те що не лякали, а навіть не тривожили. Можна було би списати поліклінічну паніку на певний елемент соціофобії, але ж їй доводилося бувати в чималих чергах, наприклад, до приватних стоматологів, і там нічого подібного не траплялося. Зрештою з усіх можливих версій вона виокремила дві більш-менш реальні: забута дитяча травма чи якась загадкова речовина, що використовується лише в державних медзакладах, поширюється через повітря та людським нюхом не ідентифікується.

Геть не стривожена близькою зустріччю з гінекологічним кріслом, Нюся натомість потерпала з іншого приводу: як позбутися зараз своєї шубки. Дівчина з ямочками запропонувала їй залишити верхній одяг у невеличкому гардеробі позаду «прикордонної» будки.

– Але можете й у кабінеті лікарки роздягтися, – знічено додала вона, побачивши Нюсину занепокоєність.

Нюся намагалася не знімати й не вдягати свою шубу там, де занадто тихо, бо та немилосердно гримить. Так-так, саме гримить – не інакше. Якось одна дуже безпосередня приятелька, почувши цей звук, так і сказала Нюсі: «Гримить, як бляха». Справді, здавалося, наче хтось узяв до рук лист тонкого металу і трясє ним.

Коли щасливі мама й тато вручили Нюсі білосніжне пухнасте диво, виготовлене із власноруч вигодованих кроликів, вона одразу злякалася того гриміння. Сказати нічого не наважилася, та обличчя все ж змінилось, і чутлива до таких змін мама одразу заспокоїла:

– Вона розноситься, розімнеться. Просто ще дуже нова.

Не розносилася. Навпаки: після першого мокрого снігу стала ще твердішою і гримучішою.

– Тут просто не робили ніякої вичинки, – пояснила Нюсина сусідка, велика знавчиня шуб та інших розкошів. – Ну, тобто, може, й робили, але дуже неякісну, прискорену. Шкурки треба довго вимочувати, а ці просто замочили, пошкрябали трохи зсередини, щоби жир не засмердівся, – і все.

Нюсі було боляче чути гірку правду. Боляче насамперед за батьків, яких надурили за їхні ж гроші. Біла шубка для єдиної донечки – то була давня мрія Нюсиної мами. Батьки – сільські вчителі на пенсії – виживали здебільшого завдяки натуральному господарству. Мама навіть намагалася виростити на додатковій віддаленій ділянці, яку Нюсиним батькам надав у користування старенький сусід, пшеницю для власного вжитку.

Тобто планувала посіяти зерно, зібрати урожай, змолотити, змолоти й отримати своє борошно. Але тато виступив категорично проти. Чи не вперше в житті він був таким категоричним. Щиро кажучи, для Нюсиної мами ключовим було не слово «борошно» (не настільки вони бідували, щоби не могли купити елементарного), а слово «своє». Вона здавна трішки поведена на екологічному землеробстві, постійно вишукує в періодиці страшилки про сучасні магазинні продукти, про всілякі ГМО, емульгатори, стабілізатори, пальмові олії та інші канцерогени. Першою жертвою маминої битви за здорове харчування родини стала свійська живність, яка залишилася без улюбленого комбікорму. Мама прочитала, що сучасні комбікорми щедро приправляють глутаматом натрію, тому тварини так охоче їх їдять. А потім уже нічого іншого не хочуть їсти. Тато, як колишній учитель хімії, намагався вгамувати мамин переляк: мовляв, нічого шкідливого в глутаматі немає, він є у продуктах природного походження, та й мало ймовірно, що його додають до комбікорму. Нюся, яка в цих дискусіях зазвичай ставала на поміркований татів бік, додала, що розмови про ледь не наркотичну залежність від глутамату – міф. А те, чи він бодай якось впливає на смакові рецептори тварин, – і зовсім не відомо. Нюся прочитала про це в іспанському науковому журналі, статті з якого перекладала для однієї фірми. Та нічого не змогло переконати маму: комбікорм зазнав довічного бойкоту. Ну, а кролики, які згодом перетворилися на Нюсину шубку, харчувалися екологічно чистою травою, органічними овочами та кукурудзою.

Непросто було на цілу шубу назбирати самих лише білих шкурок. Увесь процес тривав майже два роки. Попри титанічні зусилля любительської селекції, кроленята вперто не хотіли народжуватися винятково білими. Добірні альбіноси

приводили на світ сірих, чорних і плямистих дітлахів. Матінка-природа влаштовувала саботаж і акції генетичної непокори. Вочевидь, їй не хотілося визнавати своє творіння матеріалом для людської гардеробної забаганки. Нюсіна мама не здавалася, і природа вступила в тотальний бій зі знищенням своїх: усі кролі – і малята, і дорослі – дружно загинули від геморагічного вірусу. Упродовж трьох днів мама й тато по черзі ходили на господарський двір, щоби виймати з кліток ще м'які, та вже нерухомі тільця. Окрім злегка скуйовдженої вовни та маленьких плям запеклої крові біля носиків, нічого не вказувало на важкий стан тваринок перед смертю. Вони навіть не встигали схуднути – так швидко все відбувалося.

Тато після такої події побоювався за мамин психологічний стан, але даремно. Посумувавши не довше доби, вона поїхала в районне управління ветеринарної медицини, де написала скаргу на сільського зоотехніка, який підсунув неякісну вакцину. А наступного дня привезла з обласного центру нову пару білих кролів і упаковку ампул, куплених у приватній ветаптеці.

Двадцять п'ять білих-білісіньких кролячих шкурок, розтягнутих на спеціальних дерев'яних конструкціях у формі літери «А», продемонстрували Нюсі на початку осені. Мама завела її у велику нежитлову кімнату, де, за сільською традицією, стояли «парадні» меблі, заповнені кришталем і сервізами.

– От, цього має вистачити! – гордо й радісно видихнула мама.

Вивернуті шкурки, трохи схожі на маленькі опудала для якихось мінігрядок, прикрашали собою майже всі доступні поверхні, на які можна було сперти правилки. Деякі хутерця були ще досить свіжими й лякали червоними прожилками

та кривавими патьоками. Нюся як сільська дитина ніколи не рефлексувала на такі теми, але тепер – чи то місто її так змінило, чи щось негаразд було зі здоров'ям – відчула наглий напад нудоти. Уже навіть хвили антиперистальтики прокотилися стравоходом, але вона зупинила їх зусиллям волі.

– Що з тобою? – тривожно глянула в Нюсине обличчя мама. – Погано? Ти така бліда!

– Та ні, мам, усе нормально... Дякую тобі!

А наприкінці листопада, на свій день народження, Нюся отримала від батьків вистраждане ними й багатьма поколіннями безневинно вбитих гризунів убрання. Усю зиму біла шубка справно виконувала свою головну, зігрівальну, функцію. Вигляд у неї був також пречудовий. От тільки звук... Якби ж можна було вимкнути той звук...

– Вагітності немає – це абсолютно точно.

Струнка, наче голка, докторка Лемська швидким граційним рухом стягнула рукавички й відправила їх у смітник поруч із оглядовим кріслом. Нюсі одразу впав у око той смітник, адже вигляд у нього був геть не медичний. Серед суцільного білого глянцю він безтурботно світився неоновую зеленню й наче промовляв: «Не бійся, це все не так серйозно».

– Але ж чому тоді така затримка? – запитала Нюся, не вказуючи жодних емоцій від слів лікарки.

– Може бути багато причин, – Лемська, слідом за рукавичками, чомусь зняла й халат, залишившись у якійсь хатній сірій трикотажній сукні. – У вашому випадку, найімовірніше, це психосоматика.

– Перепрошую?

Лікарка відірвала погляд від паперів на столі та трішки налякано глянула на Нюсю.

– Я не хотіла сказати нічого поганого, – почала вона виправдовуватися. – Психосоматичними називають проблеми, спричинені не фізіологічними, а психологічними причинами. Це притаманно всім людям у певних ситуаціях і обставинах. Ви ж, мабуть, студентка? Перехвилювалися під час сесії?

– Власне, вже не студентка, – з усмішкою відповіла Нюся, розчулена делікатністю лікарки. – Але так, звичайно, завжди є через що понервувати.

– Та ви не хвилюйтеся, – сказала Лемська, знову опустивши погляд і повернувшись до типової офіційно-монотонної інтонації, – у вас уже менструація. Ось, візьміть, до речі.

Не відриваючи погляду від паперів, вона простягла Нюсі елегантно загорнуту в кремовий папірець прокладку. Лише зараз, кинувши швидкий погляд на свої зефірно-рожеві трусики, що виявилися бездоганно чистими, і роззирнувшись, Нюся побачила, що на використаному одноразовому оглядовому дзеркалі, яке лежало в металевому судку біля крісла, червоніє чимала пляма крові. Вона вправно скористалася «казенною» прокладкою й закінчила своє одягання із якимось солдатським поспіхом. Утім, не проігнорувала звичного ритуалу останніх штрихів: обтрусилася-розгладила теплу чорну спідницю, поправила комір-хомут білого плетеного светра, підтягнула широкі халяви чобіт. Підвівши голову, Нюся аж здригнулася від несподіванки: лікарка пильно дивилася просто на неї.

– Ви верхній одяг залишили в передпокої? – раптом запитала Лемська.

У Нюсі завмерло серце.

– Так. А що?

– Нічого. Просто цікаво стало. На вас такий класичний чорно-білий ансамбль. От я й подумала: чим ви його завершуєте?

Лікарка усміхнулася дуже широко, із легким смішком, даючи зрозуміти, що розмова ця, мовляв, товариська. А Нюсі було не до сміху. Гримуча шуба й так скалкою сиділа в голові. Як і щоразу у громадському місці, дівчині треба було знайти спосіб одягнутися без свідків. На щастя, у цьому випадку все складалося чудово: між коридором і кабінетом лікарки виявився невеличкий тамбур, який докторка Лемська гордо назвала передпокоем. Там, розкинувши закручені на всі боки «роги», стояла дерев'яна вішалка у стилі ретро. Можливо, навіть не у стилі, а справді стара, просто в гарному стані. На ній уже висіло довге сіре пальто з маленьким хутряним комірцем – вочевидь, самої докторки. Поряд Нюся примостила свою шубку, і та настовбурчилася, ніби в ній залишилась якась дівчина-невидимка.

Нервово попрощавшись із лікаркою, Нюся пірнула в суїтінки «передпокою» – там горіло одне маленьке бра з тьмяною лампочкою. Настовбурчене хутро з радісним гуркотінням лягло на плечі власниці. Нюся, уже за звичкою, почала активно згинати й розгинати руки, намагаючись хоч би в рукавах розім'яти й пом'якшити тверді шкурки. Вона знала, що ефекту це не дасть жодного, але рухи були вже автоматичними. Так людина, котра потерпала колись від лупи, довго не втрачає звички обтрушувати плечі.

На вулиці Нюсю зустріло кволе березневе сонце. Воно визирнуло з тісенького просвіту між будинками навпроти

й уже стомлено майже лежало на горизонті. Надвечірній морозець відверто кепкував із сонця, утворюючи на чорних калюжах карамельну скоринку. Нюсю завжди вражало це: якою би брудною не була вода, а лід на ній завжди білий і чистий. «Зима не здається, – подумала вона, – і вперто покриває весь цей бруд своїми стерильними пов'язками».

Минаючи «американський» будинок, Нюся машинально звела погляд, адже де вдень на тебе впала крапля, там надвечір можна чекати й чогось важчого. Справді: просто над її головою нависли кілька помітних бурульок. Ось тільки оцінити їхні розміри з такої відстані було важко. У будь-якому разі варто тікати. Нюся прискорила крок, паралельно зиркаючи на дахи над головою. До тих «подарунків», які вона діставала від попередніх весен, бракувало ще тільки бурульки на голову.

Минулої весни її ледь не відрахували з університету. І це на останньому курсі, перед самим випуском! Нюсю чомусь незлюбила одна з гуртожитських вахтерок. Хоч усіх студентів – тим паче п'ятикурсників – вона давно й добре знала в обличчя, у Нюсі навмисно й підкреслено запитувала перепустку. Терпляча й дещо флегматична Нюся тривалий час реагувала на це спокійно, та одного вечора ситуація із вахтеркою набула таких абсурдних рис, що терпіння дівчини різко ввірвалося. Вона пізно поверталася додому, бо затрималася в бюро перекладів, де підпрацьовувала після пар. На лихо, ще і спізнилася на останній трамвай і пів дороги чимчикувала пішки, доки її не наздогнала маршрутка. Логічним продовженням пригод стало невдале приземлення на рідній зупинці: зістрибуючи з високої сходинки автобуса, Нюся в темряві надибала чималий камінець і так сильно підвернула стопу, що аж закричала від болю. Ковтаючи сльози, вона шкандибала до гуртожитку

й, на диво, жодного разу не згадала, що сьогодні чергує саме та вахтерка. Тобто вечір «приємних» несподіванок тривав.

А сама вахтерка – огрядна тітка в сільській хустині – ніби знала, що саме Нюся прийде сьогодні «не за статутом». Утім, можливо, вона справді знала це, вистежуючи свою жертву впродовж усієї пообідньої пори. Отож, коли Нюся зрештою докульгала до дверей гуртожитку, ті виявилися замкненими зсередини. Уперше зіштовхнувшись із таким, Нюся розгублено оглядала двері, шукаючи там чи дзвінка, чи якогось переговорного пристрою. Але, крім монолітного дверного полотна, ляпато пофарбованого в нудний «підлоговий» червоно-коричневий колір, Нюся нічого не виявила. Вона вже замахнулася стукати і тоді, уявивши подальший розвиток подій, раптом згадала, що за дверима її чекає «улюблена» вахтерка. «Та вона мені просто не відчинить», – вирішила Нюся, дістала телефон і набрала номер Ліди, сусідки по кімнаті. Ліда виявилася «поза зоною». Мабуть, як завжди, забула зарядити телефон. Нюся стала переглядати телефонну книжку, щоби покликати на допомогу ще когось із подруг, і саме в ту мить двері тихо, але різко відчинились і з них вибіг якийсь незнайомий юнак. Нюся ввійшла й тут же наштовхнулася на розпашіле від передчуття тріумфу обличчя вахтерки. Воно із зухвалою посмішкою глянуло на дівчину через скло наступних дверей і відвернулося. Машинально торкнувшись клямки, Нюся переконалася, що двері зі склом надійно замкнені. Їй також стало зрозуміло, що втручання подруг тут уже не допоможе. Та ще й обернеться скандалом. Нюся мобілізувала всю свою флегматичність, дістала із сумки перепустку і, готова до сеансу принижень, постукала у скло. У відповідь – тиша. Дівчина постукала наполегливіше й так само безрезультатно.

Щосили вгамовуючи роздратування, вирішила таки заговорити із прикрою бабою.

– Відчиніть, будь ласка, – голосно сказала Нюся, продовжуючи стукати. – Відчиніть!

Жодної звукоізоляції ті двері не створювали, і Нюся знала, що всередині її дуже добре чути. Варто було сказати щось провокативне, щоби принаймні виманити вахтерку з її схованки.

– Відчиніть, бо я в поліцію зателефоную, – знайшла що сказати Нюся. – Яке ви маєте право не пускати мене?

Поліція і провокативний тон не спрацювали. Украв стомлена Нюся вирішила припинити боротьбу й віддати вахтерці-садистці те, чого вона хоче, – свою гордість.

– Ну, будь ласка, відчиніть, – якомога лагідніше промовила дівчина. – Прошу вас.

Тут із вестибюля чітко пролунали гучні кроки. Дебела баба жваво підбігла до дверей і, майже притулившись губами до скла, сказала:

– А ти ще по-французьки попроси.

Різко відвернулася і зникла.

У Нюсиній голові петардою бабахнула розгадка: ось чому ця баба її ненавидить! Це ж вона чергувала того дня, коли Нюся супроводжувала делегацію французьких студентів і показувала їм гуртожиток. Нюся була найкращою на курсі саме у французькій. Тому їй і доручили стати гідесою. То он воно що... Класична плебейська агресивність до людини, яка знає і вміє більше за тебе.

Здавалося, що це відкриття мало умиротворити Нюсю відчуттям власної вищості, адже смішна баба, котра позаздрила студентці, що та вільно балакає французькою, просто

жалюгідна. Натомість Нюсю охопили геть протилежні емоції. Мабуть, то був якийсь симетричний спалах класової ненависті. Лють наповнила Нюсине тіло жагою дії. Фізичної дії. Рука здійнялася сама собою і з нечуваною раніше силою вдарила у скло.

Далі все було наче у сні: дикі зойки вахтерки (виявляється, вона саме підійшла до дверей із непомітного боку), натовп допитливих студентів, кров, лікарі... Уламок скла влучив бабі в щок. Та оскаженіло розтирала кров обличчям і волила, що посадить «цю бандітку» за ґрати.

На щастя, бригада «швидкої» не стала викликати поліцію. За старшого там був фельдшер років п'ятдесяти із таким алкогольним амбре, що те було добре чутним навіть у гурті десятків вечірніх студентів. Він швидко оцінив ситуацію, блискавичним рухом витер кричущій бабі обличчя марлевою серветкою, продемонструвавши всім, що там лише маленька подряпина, й узявся до Нюсиної руки. У Нюсі було кілька порізів. Найбільше боліла та кровила рана на суглобі середнього пальця. Шкіра там відірвалася рівним трикутним клаптиком – наче по лекалу. Досі перебуваючи в шоковому стані, який здебільшого змушує нас зосереджуватися на якихось дурницях, Нюся повсякчас думала, що такими геометричними латками ріжуть шкіру пластичні хірурги. Шматочок зморшкуватої шкіри, зрізаний зі суглоба, потопав у темно-червоній субстанції, яка вже мало нагадувала кров, а більше якийсь джем із лісових ягід. Нюсю аж розвеселили всі ці чудернацькі аналогії й асоціації. Вона відчула несподіваний спокій і полегшення, вирушаючи на «швидкій» до лікарні. Там молодий черговий хірург, трохи схожий на Джорджа Клуні (на кого ж іще?), обережно змив «джем»

із Нюсиного пальця і приштопав на місце елегантний клапот. Зашив їй також поздовжній поріз на вказівному пальці. А дві ранки на зап'ястку виявилися незначними – їх просто міцно перев'язали.

Попри те, що скандал не потрапив до поліційних зведень, він у всіх деталях (часто розбіжних, адже озвучених не лише «потерпілою», а й численними «свідками») був описаний комендантці гуртожитку. Та поблажливо ставилася до студентських бешкетів і, можливо, просто проігнорувала б ситуацію, якби тут не було зачеплено «священну корову» всіх комендантів і завгоспів – майно. Розбите на друзки велике скло – це вам не подряпана стіна в коридорі. За п'ять хвилин не замалюєш. Того самого дня Ольга Касьянівна (саме так звали комендантку) особисто доповіла деканові про зухвале хуліганство студентки п'ятого курсу Ганни Ярівчук, яке призвело до псування майна на суму... Цифри шахраювата Ольга Касьянівна назвала такі, що декан, який досі слухав її зі скептичною нудьгою й недовірою, бо вважав Нюсю гордістю факультету, раптом спалахнув праведним гнівом і наказав секретарці готувати наказ про відрахування Ярівчук. А коли хитра комендантка пішла, він, наче жертва «циганського гіпнозу», раптом отямився, відчув себе ошуканим і викинув уже видрукований наказ у кошик для сміття.

Середній палець у Нюсі досі болить. Точніше, не весь палець, а лише пошкоджений суглоб. Окрім того, він до кінця не розгинається, але Нюсі це чомусь подобається. Вона б і сама до пуття не пояснила, що хорошего в її мікрокаліцтві. Просто пальці в неї дуже гарні – довгі й тонкі, а манірна вигнутість одного з них, мабуть, і є тим ганджем, який не дозволяє досконалості перетворитися на самопародію.

Дорогою додому Нюсі треба було забігти в супермаркет. Вона не любить купувати продукти в маленьких крамничках, а тим паче на ринках. Спілкування із продавцями – це завжди стрес, навіть якщо ті ду-уже люб'язні. А коли тобі треба багато всього, то й наймиліший продавець, бігаючи від стелажів до холодильників і назад, починає невдоволено сопіти. До того ж у супермаркеті ніколи не буває тиші. За гучною захо-чувальною музикою й настирною рекламою ніхто не почує гуркотіння шубки.

Сьогодні в супермаркеті дивно пахло. Ніби випічкою, але «помноженою» на таку потужну ваніль, що аж обпікає носоглотку. Нюся ніколи не була надто чутливою до запахів, але тут їй раптом захотілося блювати. Якби не запевнення лікарки й не кров на гінекологічному дзеркалі, яку дівчина сама бачила, то вона вирішила б, що таки вагітна. Вона притьмом почала шукати місця, де запах відчувався б не так сильно. Але він, здавалося, був усюди. Тоді вона приречено попрямувала до каси, похапцем кинувши у візок пакет молока й кілька пляшечок питного йогурту. Про шинку на бутерброди, яку планувала купити, а тим паче про солодощі до чаю вже й не думала. Ванільна хвиля поховала Нюсин апетит, як гірська лавина. До всіх кас стояли невеликі черги, але рухалися вони повільно. Нюся дістала носовичок і затулила ним носа. Іще спіймала поглядом юнака, який на пів обличчя натягнув комір гольфа. Решта людей не виказували якогось невдоволення ванільною атакою. Навпаки: на багатьох обличчях читалось якесь застигле дурнувате блаженство.

Запах накривав Нюсю хвилями, і під час однієї, особливо потужної, вона не витримала й мимоволі зігнулася над візком.

– Вам погано? – пролунав позаду хриплавий жіночий голос.

Нюся швидко озирнулася, а жінка тим часом злегка торкнулась її ліктя й одразу ж відсмикнула руку, змінившись в обличчі. То була міна не те що переляку, а наче великого здивування.

«Дідько б узяв цю шубу!» – подумки вилаялася Нюся. Цей внутрішній вибух налякав її саму, бо навіть у думках вона не дозволяла собі критикувати вистражданий мамин подарунок. Знічена, вона ледь витиснула із себе подяку співчутливій жінці з черги...

Андрій зустрів її біля під'їзду. Виявляється, він побачив, як вона заходила в магазин, тож вирішив почекати на вулиці й заодно покурити. Нюся добре знала, що насправді він скористався нагодою не заходити до квартири першим. Андрій прийшов до неї у прийми. І хоч давно мав ключі й перевіз більшість своїх речей, та все ж намагався зберегти статус гостя в їхній квартирі. І це при тому, що вже два місяці поспіль сам сплачував оренду.

Звичним рухом Андрій перехопив у Нюсі торбинку зі супермаркету, здивовано зазирнув у неї, але нічого не сказав. Так само мовчки вони їхали в ліфті, відмикали двері, роздягались у передпокої. Гуркотіння шубки тільки вдома не бентежило Нюсю. Й Андрій був єдиною людиною, котра жодного разу не виказала щодо цього бодай якихось емоцій. Навіть коли він обіймав Нюсю, торкаючись «бляшаного» хутра, у його обличчі, навіть в очах, неможливо було розгледіти найменших слідів реакції на цей дотик. Нюся була приголомшена й заінтригована такою безмежною делікатністю. Однак поговорити з ним про це не наважувалася. Втім, останні кілька

тижнів вони мало розмовляли. Ймовірна Нюсина вагітність занурила їх обох у нескінченно важкі роздуми. Кожен обмірковував можливий розвиток подій, уявляв своє кардинально змінене життя, проте не хотів ділитися тими міркуваннями. Навіть провадячи короткі буденні бесіди на побутові чи абстрактні теми, вони вправно обминали те головне, що тривожило обох. Їхні слова та фрази завчасно розбігались у різні боки, як перехожі на вузькій доріжці, щойно розмова наближалася до забороненої теми.

І хоч Нюся вже знала, що не вагітна, вона з величезним подивом усвідомила: нічого не змінилося. Не було ні радості, ні полегшення, ні смутку, ні розчарування. Вона цілком занурилась у роздуми над цим феноменом і не поспішала розповідати Андрієві важливу новину. І то не була дрібна жіноча каверза чи легкий прояв побутового садизму (нехай іще помучиться). Просто вона не могла виринути зі своєї задуми – такої ж глибокої, як учорашня.

Нюся відчинила холодильник, щоби перекласти туди свої дрібні покупки, але «зависла», роздивляючись вміст полиць. Їй здавалося, що вона забула щось важливе, пов'язане саме із продуктами, і напружено вглядалася в кожен предмет: пластмасовий судочок із твердим сиром, каструлька з учорашньою гречкою, розкрите пакування ковбасної нарізки, домашня сметана в півлітровій банці, томатна паста у бляшанці, дві банки маминих білих грибів... Ні. Нічого не пригадувалося. Загублена в нетрях мозку думка вперто не хотіла знаходитися. Нюся знервовано гримнула дверцятами холодильника, різко розвернувшись і наштотхнувшись на пильний погляд Андрія. Її вразило його обличчя – зашаріле, схвильоване.

– Я тут подумав, – почав він тремтячим голосом. Прокашлявся і продовжив: – Я подумав, що... Нам треба серйозно поговорити.

Нюся нічого не відповіла, проте для Андрія то вже не мало жодного значення. Як актор під пильним поглядом режисера, він мусив промовляти свої репліки.

– Я не планував іще створювати сім'ю...

Нюся видала єхидний смішок, на який Андрій теж не зважив, а продовжив:

– Але якщо вже так вийшло...

Він підійшов упритул до Нюсі та пригорнув її до себе якось по-новому: без краплинки еротизму, ніби друга – злегка поплескавши долонею між лопаток.

– Робота в мене є, батьки будуть допомагати...

Нюся відсахнулася:

– Ти що, з батьками про це говорив?

– Та ні, але ж все одно доведеться. Рано чи пізно.

– А звідки знаєш, що будуть допомагати? – Нюсин голос звучав саркастично, проте Андрій, здавалося, не зауважив цього.

– Просто знаю. Інакше й бути не може.

Нюсю враз охопила якась злостива радість. Вона на решті відшукала в собі те полегшення, котре мала б відчувати ще в кабінеті гінеколога. Але воно виявилось водночас і болісним, бо єдиною причиною, яка не дозволяла Нюсі радіти своїй вагітності, були Андрієві батьки. Точніше не вони, а перспектива зустрічі та знайомства з ними. І навіть не її знайомства, а знайомства її батьків з Андрієвими. Упродовж цих безконечно довгих тижнів невідомості й тривоги вона проганяла як могла із голови цей сюжет, але той

зринав знову і знову. Величезний, як вагон, джип заїжджає на сільську багнисту вулицю, розляпуючи навколо бризки сірої жижі, і зупиняється біля кволенкої хатини під старим порепаним шифером. З джипа виповзає краля в норковій шубі й діамантових сережках. Повільно, наче в рапідному фільмуванні, вона опускає гостроносий чобіт у збиту, немов міксером, багнюку. Її випещене косметологами обличчя кривиться, як від болю. Зрештою вона дістається похилої дерев'яної хвіртки і злегка штовхає її, але та не піддається, бо верхня завіса давно не функціонує. Хвіртка безсило западає вперед, і краля перелякано зойкає, вважаючи, що зламала її. Але назустріч уже поспішають двоє усміхнених стариганів у гумових калошах. Попереду сива зморшкувата жінка. На ній синій велюровий халат на блискавці й полиняла хустина невизначуваного кольору. Це Нюсина мама. Вона заспокоює гостю: не переймайтеся, мовляв, усе так і було, ви нічого не ламали. Але вираз обличчя кралі не змінюється: на ньому ті самі переляк і відраза, бо тепер вона бачить і порепаний асфальт двору, давно та безнадійно переможений дикою травою, і майже повалене цямриння криниці, і бетонні сходинок – такі покриті, ніби їх клював якийсь птеродактиль, і вікна та двері, вбого замальовані надцятим шаром дешевої фарби... А всередині... Всередині запилені килими, перекошені пічки, потрісканий тиньк і підвісний рукомийник на кухні.

Уперше Нюся дозволила своїй уяві намалювати цю картину до кінця, до останніх мазків сірої закіптюженої стелі над пічкою, адже нічого цього вже не буде.

– Нічого цього не буде, – раптом сказала вона вголос.

– Чого не буде? – щиро не зрозумів Андрій.

– Я не вагітна, – коротко й різко відказала Нюся.

Вона не дивилася на хлопця, але здогадалася, що зараз він змінився в обличчі. Від нього так сильно війнуло гнівом, що його можна було відчувати фізично, наче ударну хвилю.

– І коли ти збиралася мені це сказати? – прошипів він.

– Ось зібралась і сказала.

Нюся почала інтуїтивно ховатися від Андрієвої злості, яка повільно зростала. Спочатку дівчина відступила на кілька кроків, а далі вийшла з кухні, наче згадавши про якусь важливу справу в кімнаті.

– Чекай! – гукнув він навздогін. – Чекай, я хочу поговорити.

Він наздогнав її в коридорі й зупинив. Притиснув обидві свої руки до стіни, «ув'язнивши» її в утвореному прямокутнику. Але самої Нюсі не торкався.

– То чому ти не сказала мені раніше? – сказав уже спокійніше, але сталевим голосом. – Хотіла дочекатися, щоб я тебе заміж покликав?

Нюсі так ударила в обличчя кров, що здавалося, ніби зараз просочиться крізь шкіру.

– Здурів?! – крикнула вона просто в Андрієві очі. – На біса мені твій клич?!

– Ну, а що тоді? – він опустив одну руку. – Ти давно знаєш?

– Ні, тільки сьогодні дізналась.

– Брешеш. Відчуваю, що брешеш.

У Нюсі закрутило в животі й затремтіли руки.

– Ти ідіот, – тихо сказала вона. – Ми ж майже щодня трахалися. Ти бачив кров?

– Ну да... – Андрій опустив і другу руку й відвернув обличчя.

На мить Нюсі здалося, що він знітився і вже шкодує про свій вибрик. Але він знову повернув до неї повні вогню очі та сказав якомога єхидніше:

– А може, у тебе вже давно місячні були? Он у село їздила. Може, тоді.

Нюсю охопили раптова слабкість і втома.

– Чого ти від мене хочеш? – ледь прошепотіла вона.

– Я? – він гротескно засміявся. – Я – нічого. Це ти щось від мене хотіла. Морочила голову своєю псевдовагітністю.

Нюсіна слабкість наростала, їй страшенно хотілося сісти, але дівчина розуміла, що не зможе дійти навіть до найближчої табуретки.

– Я нічого нікому не морочила, – сказала вона без тіні злості. – Сама думала, що вагітна. Навіть тест був позитивним. Ти знаєш.

– Ой, тест, – відмахнувся Андрій. – Теж неважко сфальсифікувати. Домалювала фломастером рисочку – та й усе.

У Нюсі забриніли сльози. Вона сповзла по стіні й сіла на підлогу. Андрія це жодним чином не збентежило. Він запхав руки в кишені штанів і дивився на неї згори вже не таким гнівним, але холодним і відчуженим поглядом.

– Зізнайся, що хотіла женити мене на собі, – сказав він нашішкувато. – Ну, позарилася на бабло, з ким не буває?

Він присів навпроти і простягнув руку до її обличчя. Мабуть, хотів витерти сльози, бо погляд його раптово потеплів. Але Нюся різко відвернулася.

– Слухай, я вже заспокоївся, – примирливо сказав він. – Просто хочу, щоб ти сказала мені правду. Я пробачу.

– Іди к чорту, – тихо простогнала Нюся.

– І піду, – відповів Андрій, підводячись.

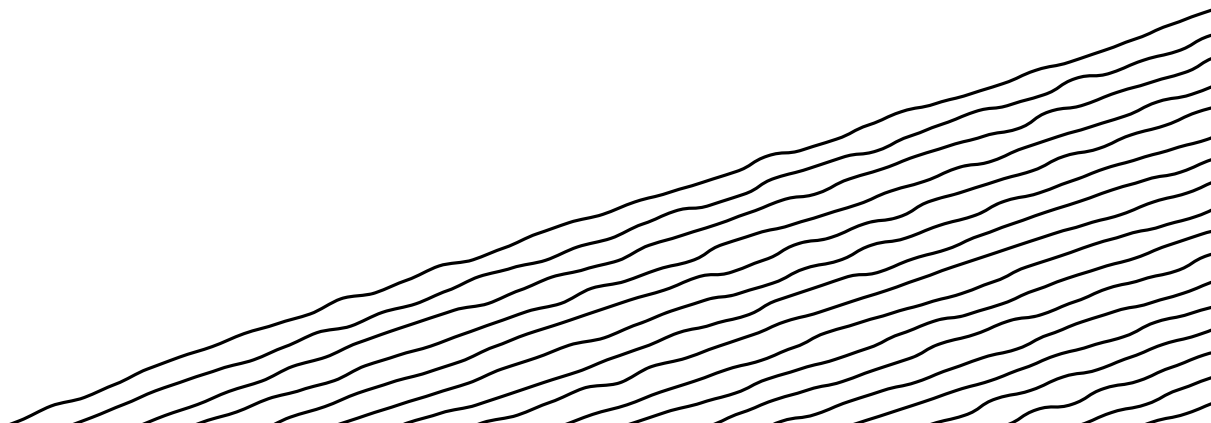
Він попрямував до дверей, узяв із тумбочки під дзеркалом шапку та шарф і почав їх швидко вдягати. А коли потягнувся по куртку, що висіла на вішалці, зачепив рукою Нюсіну шубку. Та лунко заgrimіла. Він блискавичним рухом зірвав її з вішалки та жбурнув на підлогу:

– Викинь нарешті цю гримучу фігню.

Нюся вся стиснулася, бо їй здалося, що Андрій зараз плюне на бідолашне біле хутро. Але він просто вийшов із квартири.

Нюся зрозуміла, що цього року весна буде ранньою.

Картата
спідниця
у складку

— Н е може бути! Це точно вона?!

Нюся обійшла Аліну навколо, як роблять діти, коли їх зацікавив якийсь об'єкт. При цьому видавала коротенькі смішки та злегка торкалася складок Аліниної спідниці.

Аліну збентежила така безцеремонність. Вони й у школі не були близькими подругами, а тут іще й не бачилися років шість. Нюся ж не вгавала і продовжувала зачудовано обмацувати картату вовняну тканину, наче збиралася її купити.

— Але ж вона точно була коротша! – вигукнула врешті. – Коли ти в ній швидко йшла, то можна було роздивитися труси.

Тут би пасувало засміятися, перетворивши нетактовну репліку хай на грубий, але все ж на жарт, проте Нюся навіть не всміхнулася. На її обличчі застиг вираз тривожного напруження – як у людини, котра намагається розгадати ребус і вже починає підозрювати, що в завданні є якась помилка.

— Ага, – милостиво всміхнулась Аліна. – Ти права. Я просто відпустила її трішки. Там запас був.

Нюсине обличчя аж засяяло щастям прозріння.

— Ну, точно, – видихнула вона. – Ну, не могла ж я забути...

Аж зараз Аліна зауважила, що в самої Нюсі вигляд дивний і якийсь розхристаний. На ній було коротке сине пальто, повністю розстебнуте, хоч надворі відчувалася свіжість березневого вечора. Поли пальта часто відхилялись, і ставала помітною брунатна підкладка – вочевидь, шовкова, але така потерта, що місцями скидалася на блискучу фарбовану марлю. Під пальто Нюся одягла геть не відповідну до сезону сукню із квітчастого ситцю. А під неї – мабуть, аби не змерзнути, – чорний гольф. Стояла вона неспокійно, повсякчас підтягуючи халяви високих замшевих чобіт, а іноді ще й дивно озиралася на свої литки. Обличчя мала бліде, а зачіску – недбалу. Аліна геть перестала сердитися на нетактовну Нюсину поведінку. Вона взагалі не вміла сердитися чи ображатися довше п'яти хвилин. Захотілося продовжити розмову, але було трішки лячно, що зараз вона сама буде негречною, допитуючись про причини Нюсиної блідості або коментуючи її своєрідне вбрання. Оптимальна репліка сама злетіла з уст:

– Ти ж ін'яз закінчила?

Нюся лише кивнула з відсутнім виразом обличчя. Виникла напружена пауза, яка, втім, бентежила тільки Аліну, тож їй довелося робити нову спробу:

– Працюєш?

Нюся знову кивнула. Аліна збагнула, що розворушити раптово застиглу співрозмовницю не зможе, і стала подумки шукати спосіб елегантно попрощатись. Але Нюся зненацька заговорила. Це було достоту як у новинах на телебаченні, коли до журналіста, котрий працює на місці події, запитання ведучого зі студії доходять із затримкою.

– Працюю в бюро перекладів, – почала свій коментар Нюся-«журналістка». – Але то лише щоби трудова десь лежала.

Там зарплата мала. А так я приватно заробляю. Уроки даю, великі тексти перекладаю. Добре платять, не жаліюся.

Ремарка про зарплату була, щиро кажучи, зайвою, бо Аліна не виказувала жодної цікавості до Нюсиних доходів.

– А яка мова?

– Французька, іспанська.

Аліна здивовано звела брови:

– Дивно, що тебе в романські занесло. Ми у школі англійську вчили...

– У школі вибору не було, а мені французька завжди подобалася. Я сама її вчила. Років із десяти... Ну, а ти? – Нюся пильно глянула в обличчя Аліни. – Ти в медичний хотіла...

Аліна тихо засміялася тим поблажливим сміхом, із яким усі дорослі згадують дитячі мрії. Їй не хотілося розповідати практично сторонній людині, як болісно пережити аж три провали під час вступу до медінституту. Банальності про корупцію в медвишах теж застрягали в горлі. Вона гарячково шукала найлегковажніший варіант відповіді – такий, щоби перевести розмову в жартівливе річище й не провокувати нових запитань.

Нюся спокійно чекала.

– Я офіціантка, – зрештою відповіла Аліна.

Вона раптом відчула гордість і насолоду від цієї простої і водночас епатажної фрази. Це зізнання мало вразити Нюсю в саме серце й розірватися там водневою бомбою. В Аліни аж щокки запашіли від передчуття термоядерного ефекту.

Натомість на блідому обличчі Нюсі постало таке ж буденне здивування, яке буває в людей, котрі зустрічають на шляху знайомий будинок, перефарбований в інший колір.

– О, прикольно, – тільки й мовила дівчина. – Мабуть, нормально заробляєш на чайових.

– Не скаржуся, – буркнула розчарована Аліна.

– А де саме працюєш? – продовжила Нюся. – Я, правда, по ресторанах не ходжу, але хоч буду мати десь знайомство.

Вона дуже по-світськи засміялася, задоволена своїм жартом.

– Та це не ресторан, – з усмішкою відповіла Аліна. – Так, кафешка. Он за рогом.

Вона кивнула в напрямку єдиного в цьому районі сучасного будинку. Його звели кілька років тому на місці напіврозваленної одноповерхової халупи. Скандал тоді був чималий, бо містяни ніяк не хотіли бачити серед старовинних будинків коробку із дзеркального скла. Але забудовник глибоко начхав на думку громадськості, а остання також швидко вгамувалася, бо «стекляшка» виявилася все ж кращою за халупу. У ній чарівно відбивалися довколишні будинки, небо, перехожі. Останні частенько скупчувалися перед дзеркальним фасадом. Дівчата зупинялися там цілими гуртами й довго розмовляли, дивлячись не так на співрозмовниць, як на себе. Іноді можна було побачити геть кумедну картину: зграйки модниць, тримаючи в руках великі стакани із кавою на виніс, стояли обличчям до будинку й розмовляли, як здавалося, із власними віддзеркаленнями.

Ну, а щоби модні дівчата завжди мали в руках такий аксесуар, як лате чи капучино, у дзеркальному будинку відкрилося кілька відповідних закладів. Більшість були маленькими кав'ярнями зі скромним набором напоїв і десертів. А одне кафе набуло репутації справжнього гурманського закладу. Добра слава тамтешнього вправного кухаря помножилася на нежадібність власників, які встановили і тримали досить помірні ціни.

– То ти в «Арманьяку»? – уточнила Нюся.

Аліна ствердно кивнула.

– О! Та це ж найкраще кафе в місті!

Аліна зашарілася від гордоців, що доволі безглуздо, адже вона – лише офіціантка в цьому найкращому кафе. Знімаючись, дівчина швиденько попрощалася із Нюсею, пояснивши, що спізнюється.

Власне, то була правда. Аліна мала змінити свою напарницю Леру ще п'ятнадцять хвилин тому. Зараз, добігаючи до службового входу в кафе, вона картала себе за легковажність і ніяк не могла второпати, чим її, завжди таку організовану й дисципліновану, захопила порожня бесіда з колишньою навіть не подругою.

Різко потягнувши на себе важкі двері на тугій пружині, Аліна пірнула в запах кухні. Пірнула не без задоволення. Кухня «Арманьяку» випорскувала не вульгарні флюїди смаженої цибулі й дешевого розплавленого сиру, як більшість кухонь. Тут царював хвойно-олійний розмарин, іноді поступаючись тронем вискочці-базиліку. Трохи нижче в цій ієрархії примостився аромат свіжоспеченого пісочного тіста. Не кислий, як від дріжджових піц, а теплий і ніжно-вершковий. Просто головною стравою в «Арманьяку» були французькі кіші – неглибокі кошички з тіста, наповнені всякою всячиною й щедро здобрені прованськими травами.

У кімнаті для перевдягання Аліну вже виглядала роздратована Лера.

– Ну, ти маєш совість узагалі?! – одразу накинулася вона. – Я ж тобі вчора казала, що йду в кіно. Я ж спізнюся! Мала б совість.

Аліна геть розгубилася, бо їй ще ніколи не доводилося перепрошувати когось за спізнення. Тим часом Лера

обм'якла, бо справді то був перший вияв непунктуальності з боку Аліни.

– Щось трапилося? – із тривогою запитала вона.

– Ні, ні, – Аліна щосили захитала головою, аж їй трохи забило памороки. – Просто зустріла давню знайому. Давно не бачилися.

Лера уважно подивилась Аліні в очі, ніби та сказала щось дуже підозріле, проте за мить кинулася до вішалки зі своїм одягом, на ходу стягуючи фірмову сукню з чорного атласу. Аліна ж так само швидко витягла з невеличкої шафи в глибині кімнати своє чорно-глянцеve вбрання й почала перевдягатися. В обох дівчат процес зайняв, як у зразкових солдатів, не більше 45 секунд. Лера, на якій уже були вузькі джинси й подовжена шкіряна куртка, застрибнула в туфлі на височезних платформах. Раніше таке взуття використовували лише для стриптизу, позаяк уважали, що ходити в ньому неможливо. Проте сучасні жінки розвіяли й цей міф.

– Там за нашими столиками лиш три клієнти, – кинула Лера, вибігаючи з приміщення. – Я вже обслужила. Розрахуеш. Па-па!

Аліна ще раз підійшла до шафи й відчинила дверцята. Зсередини до них було прикріплене величезне дзеркало. Кожна дівчина в «Арманьяку» хоча б раз за зміну зазірала в нього. Воно трохи лестило, видаючи дещо видовжене зображення. Проте Аліні однаково не сподобалося побачене. Дівчина ненавиділа свій офіціантський однострій. Приталена сукня їй не личила, виказуючи головний недолік її хлопчакуватої фігури – майже повну відсутність талії. Там, де мали бути груди та стегна, чорний атлас мішкуvато надимався, ніби збиткуvочись із Аліних форм. А єдину окрасу й гордість

її тіла – довжелезні стрункі ноги – задовга сукня майже повністю ховала.

Аліні хотілося вийти до залу у своїй улюбленій спідниці – тій самій, підліткової, що її допіру обмачувала Нюся. Дівчина пошила їй собі ще у школі, самотужки, лише з невеличкими маминими підказками. Мода на радикальне міні була зоряним часом Аліни. В її селі, розташованому ближче до обласного, ніж до районного центру, тренди з журналів матеріалізуvувалися дуже швидко. Як справжня максималістка, Аліна вирішила змайструвати собі навіть не коротку й не дуже коротку, а ультракоротку спідницю. Відмірявши від пояса тридцять п'ять сантиметрів (із них п'ять – на підгин), вона вже занесла ножиці, щоби відрізати зайве, але мама вблагала її не робити цього, а просто підігнути більше. Аліні це здавалося проявом слабкодухості, і вона повсякчас рефлексувала від важкості того великого підгину. З іншого боку, завдяки йому спідниця не так легко піддувалася й підскакувала, тож можна було хоч іноді пройти через шкільний двір, не привернувши увагу хлопчаків із середніх класів і не почувши їхнє звичне «га-га-га, дивись: труси!».

Спідниця, безперечно, спрацювала: у «пласкої» Аліни, яку до 15 років не зауважив іще жоден хлопець, з'явилися перші шанувальники. Та ще і які! Якось додому їй зателефонував сам Ігор Вітранюк – один із секс-символів школи. Це сталося після того, як вони з годину простояли в одній компанії, де зібралося кілька Аліних та Ігорових однокласників. Бесіда була веселою й невимушеною. Обговорювали вчителів, новий детективний серіал і свіжопридбаний мопед сина місцевого «олігарха». Хлопці й дівчата спілкувалися на рівних – жодного флірту. Проте Аліна періодично ловила на

своїх ногах Ігорів погляд. Спершу Ігор лише зрідка поглядав, а до кінця розмови вже майже не спускав із них очей. Зрештою це зауважила майже вся компанія, і хлопці почали багатозначно підсміюватися.

На свій подив, Аліна геть не зніяковіла від цього першого прояву чоловічої уваги до свого тіла. Відчула тільки гордість і піднесення. Проте й подумати не могла, що аж так сильно зацікавила цього яскравого хлопця. У школі Ігор наче уникав її, але щодня телефонував після уроків. Вони весело балакали – часом годину й більше. Щебетали, як безтурботні подружки, – про все на світі. Цей телефонний роман тривав кілька місяців, аж доки Ігор наважився запросити Аліну на справжнє побачення. Вона ледь не втратила свідомість, адже вже встигла міцно закохатися. Весь день підбирала вбрання, взуття. Їй здавалося, що якщо вона прийде на зустріч саме в «тії» спідниці, це буде занадто примітивно й навіть вульгарно. Але решта гардеробу виявилася такою вбогою й жалюгідною! У відчаї дівчина позакидала все назад у шафу й нікуди не пішла. Ігор більше жодного разу їй не зателефонував.

Саме тоді вона й заховала свою ультракоротку спідницю на антресолі – туди, де лежали речі, яким більше не давали шансів: замалі, немодні, просто нелюбі. Здебільшого там складавався мамин одяг, який та вже давно не носила. Діставати його звідти й розглядати було улюбленою дитячою забавою Аліни. І приміряти, звісно. По кілька годин вона проводила біля дзеркала в маминій спальні, змінюючи сукню за сукнею. На бокових стулках потрійного дзеркала розвішувала різнокаліберні намиста, витягнуті з маленької бокової шухляди туалетного столика, і комбінувала, і дефілювала. У більшості дівчат такі дефіле не обходилися без маминих тифель

на підборах. Аліна ж просто ходила навшпиньки, бо її мама, дуже висока на зріст, підборів не носила.

Найбільше Аліна полюбила сукню-футляр із грубого шовку в чорно-білу поздовжню смужку. Спереду кілька смужок було застрочено так, що на поверхні залишився тільки суцільний чорний колір. А білий злегка проглядався збоку, під час руху. Сукня доповнювалася чорним пасочком на масивній металевій пряжці. Маленька Аліна ще не могла досягнути елегантною універсальності сукні, але вроджений смак та інтуїція прихилили дівчинку саме до неї. Мама також обожнювала цю річ, але змушена була відмовитися від неї з банальної причини – через зміну фігури. Десь за п'ять років після народження Аліни, коли від них пішов Алінин батько, мама різко погладшала.

Сама Аліна пригадувала той драматичний період невідразно, наче щось середнє між сном і дійсністю, реальністю і фантазією. Один зі спогадів – як мама сидить у спальні перед отим потрійним дзеркалом і просто з пляшки п'є горілку – був особливо яскравим. Проте Аліна так і не була певна до кінця, чи була то справді горілка, чи якийсь інший напій. Запам'ятався добре лише різкий спиртовий запах. На диво, він не спричиняв в Аліни відрази. Навпаки: асоціювався зі світлим і теплим образом матері, як в інших дітей асоціюються запахи маминих парфумів, молока, печива...

Мама тоді пила і їла. Їла шалено, за ніч холодильник і кухонні шафки вщент. Часом уранці в домі не було навіть крихти хліба. Мама в сльозах притискала малу до себе, обцілювала її обличчя й руки, потім бігла до сусідки та приходила зі шматком пирога чи жменею цукерок, а відтак вони прожогом мчали до дитсадку, бо до восьмої там іще можна було отримати повноцінний сніданок.

На згадку про той період життя в Аліні залишилася легка хронічна анорексія та своєрідна реакція на запах міцного алкоголю. Іноді їй доводилося підміняти за стійкою бармена. І тоді, відмірюючи мензуркою замовлені п'ятдесят і сто грамів горілки, віскі, коньяку чи їхнього фірмового напою, дорожнього арманьяку, вона впадала в якусь дивну меланхолійну ейфорію.

Саме за таких обставин Аліна вперше побачила Спортсмена. Так вона вирішила його називати, не знаючи імені. Він був дуже схожим на професійного спортсмена: треноване тіло, різкі енергійні рухи, мовчазний, зосереджений. Аліні якось одразу подумалося, що поряд вони мали б дуже гарний вигляд – він і вона. Пасували б одне до одного, близькі за статурою і зростом. І в обличчі його було щось таке, що гармоніювало з її рисами.

Він прийшов у компанії ще кількох молодиків приблизно його віку, але ніхто з його друзів не був для Аліни таким гарним і привабливим, попри віскі, яке тієї миті вона розливала для галасливої компанії за іншим столиком. Спортсмен і його супутники алкоголю не замовляли. Це, власне, було ще одним чинником, який схилив Аліну до вибору такого прізвиська для хлопця.

Потім він приходив іще. Обідав. Замовляв цибулевий суп, кіш із куркою. Аліна тихцем спостерігала, як він спокійно й охайно їсть. Їй здавалося, що це вказує на виважений характер та інтелігентне виховання. Жодного разу він не сів за столик, який обслуговувала Аліна. З одного боку, це засмучувало її, бо кортіло спробувати завести знайомство, з іншого – тішило, бо вона б умерла від хвилювання, якщо довелося б підійти й заговорити до нього. Вона лише намагалася привернути

його увагу, щоразу проходячи повз. Якось навіть злегка зачепила стегном його стілець і голосно перепросила. Він різко обернувся й усміхнувся, проте дивився якось наче крізь неї.

Аліна ще трохи покрутилася перед дзеркалом і дістала з кишені білого мереживного фартушка темно-вишневу матову помаду. Поспіхом нафарбувала губи, пригладила зібране в пучок волосся й рушила до залу. У дверях зіштовхнулася з адміністратором Антоном.

– Ти здуріла, чи що? – гаркнув він замість привітання. – Що ти собі думаєш? Лера мусила приймати замовлення у твоїх клієнтів! Тепер будеш перед кожним вибачатись і пояснювати, чому їх розраховує інший офіціант. Ясно?

– Ясно, – спокійно відповіла Аліна.

– Ну, давай, – трохи вгамувався Антон. – На, ось їхні замовлення.

Він тицьнув Аліні в руки кілька зіжмаканих папірців, списаних Лериним рівним високим почерком. Аліна машинально глянула на них і прочитала «цибулевий суп» та «кіш із куркою». Серце тьохнуло десь аж під горлом, на мить перекиривши шлях повітря до легень. Для обіду було вже запізно, та все ж...

То таки був він. Її Спортсмен. За її столиком. Сьогодні він мав дещо незвичний вигляд: вбраний у чудернацьку синю сорочку з великими геометричними принтами, по-новому підстрижений. Був знову сам, і це невимовно втішило Аліну, бо означало, що розмова може вдатися. І знайомство. Таке жадане знайомство.

Вона дивилася на його майже поголену потилицю: кістки черепа ледь ворушилися, виказуючи плавні жувальні рухи. Він сидів не нахилиючись, дуже прямо. Завжди так сидів.

«Мабуть, у нього сувора мама», – подумала Аліна й мимоволі всміхнулася польоту своєї фантазії, яка вже перенесла її в стерильний дім свекрухи, куди вони з коханим чоловіком, двома діточками та собакою завітали на недільний обід.

Подумки висміявши себе, Аліна глибоко вдихнула, різко видихнула через складені трубочкою губи, як це роблять професійні алкаші перед тим, як влити в себе дозу спиртного, і повільно рушила... до сусіднього столика, за яким сиділи чоловік і жінка років п'ятдесяти. Їй треба було поговорити з усіма клієнтами, котрі посідали за її та Лерині столики. Тож вона вирішила, що спершу підійде до пари, максимально привернувши до себе увагу Спортсмена. Тоді з'являвся невеличкий шанс, що він сам її гукне.

– Доброго вечора, – з усмішкою звернулася вона до пари. – Перепрошую, але офіціантки, яка прийняла й подала вам ваше замовлення, зараз немає. Замість неї вас обслуговую я. Чи бажаєте ще чогось? Можливо, десерт? Каву або чай?

Периферійним зором Аліна ловила погляд, і ще й доволі зацікавлений погляд, Спортсмена. Усмішка її ставала дедалі щирішою – аж самі чоловік і жінка почали всміхатись у відповідь.

– Ну, мабуть, принесіть нам якогось чаю хорошего з то-о-ртом, – поважно й повільно протягнув чоловік.

У нього було дуже коротке й жорстке на вигляд сиве волосся – своєрідний білий їжачок. І взагалі він усім своїм виглядом асоціювався з цією милою колючою тваринкою. Жваві чорні оченята, гострий ніс і якась така ледь вловна готовність будь-якої миті скрутитися клубочком. Натомість жінка жодних зоологічних алюзій не викликала. То була справжнісінька красуня в розквіті зрілості. Пряме світле волосся,

підстрижене охайним асиметричним каре, прозорі очі, злегка підкреслені темною тушшю на віях, досконало-овальне обличчя... Шкіру мала надто суху й уже добре помережану дрібними зморшками, проте туго натягнуту на вилицях. Жінка приязно дивилася на Аліну, її вологі очі променилися сміхом і грайливістю.

– Принесіть нам іще по п'ятдесят коньяку, – жінка поглянула на бейджик на чорній офіціантській сукні, – Аліно. У нас сьогодні свято.

– Вітаю! – якомога сердечніше проказала Аліна. – Дозвольте запитати, яке саме, бо на дні народження наш заклад дарує клієнтам десерти.

– Ні, не день народження, – із такою ж приязною усмішкою відповіла жінка. – Просто річниця знайомства. Рівно п'ятдесят років.

Аліна вдала міну щирого здивування на обличчі.

– Так, так, – закивала жінка, задоволена ефектом від своїх слів, – ми з чоловіком познайомилися ще в дитсадку, разом росли й училися. А одружилися тільки минулого року, уявляєте?!

Жінка весело та гучно засміялася. Аліна глянула на їжачка. Той уже майже скрутився клубочком, украй знічений дивною відвертістю дружини.

– Люба, – сказав він, й Аліна не зрозуміла, чи то було ім'я жінки, чи ніжне звертання, – може, дівчині все це не цікаво. Та й часу ми в неї багато забираємо.

– Ні-ні, – ввічливо запротестувала Аліна. – Ви ж бачите, що клієнтів сьогодні небагато.

І вона скористалася цією миттю, щоби просто й відверто глянути в бік Спортсмена. Він дивився прямісінько на неї.

А це означало, що навіть згідно з робочою інструкцією вона мусить зараз підійти до нього.

І вона підійшла. Ретельно занотувавши десертне замовлення дивного подружжя і стискаючи в руках нотатник, немов страхувальний канат, дівчина ступила ті кілька кроків, які здалися їй нескінченно довгим і важким шляхом. Серце калатало і стрибало так, що пульсувала навіть тканина на грудях. І зрадливо підскакував бейджик. Щоби якось це приховати, Аліна підняла записник якомога вище, майже притулила до грудей. Це здавалося дуже драматичним і скидалося на жести акторок німого кіно. Тоді вона опустила руки і спробувала опанувати себе:

– Доброго вечора.

Він лише кивнув, звівши на неї світлі, невизначуваного кольору очі. Аліну раптом охопила паніка від цього його мовчання. Але не тому, що воно здалося їй виявом зневаги чи неввічливості. Вона просто згадала, що ще жодного разу не чула його голосу, і злякалася, що може й не почути. Можливо навіть, він глухонімий. І хоч вона не бачила, щоби він послуговувався мовою жестів, така ймовірність не виключена. З переляку вона ще раз повторила, але вже суворіше та голосніше:

– Доброго вечора!

Він стрепенувся, злегка почервонів і, опустивши погляд, із виглядом присоромленого учня, відповів:

– Добрий вечір.

О! Дякувати Богові! Аліна так зраділа, що ледь стримала щасливий смішок. Але осяйна усмішка все ж прорвалася на обличчя, і Спортсмен глянув на неї із зацікавленням і щирим подивом.

– Пробачте, – почала Аліна своє пояснення, – офіціантка, яка вас обслуговувала, змушена була піти, і тепер...

– Ну, і добре, що вона пішла, – приязно перебив її Спортсмен. – Вона була якась знервована.

Аліна не очікувала, що «німий» заговорить так швидко й безпосередньо. І розгубилася.

– То тепер замість неї ви? – провадив він уже геть якось грайливо.

Аліна остаточно засоромилася, знову підвела руки з нотатником до грудей, на яких стрибав сполоханий бейджик, і, наче за соломинку, вхопилася за корпоративну мову:

– Наш заклад перепрошує, якщо вас неналежним чином обслужили, і...

– Не треба перепрошувати, – знову перебив він. – Мене чудово обслужили, все добре. Просто я побачив, що ваша колега була чимось стурбована. Чи схвильована.

– Це через мене, – нарешті змогла підтримати розмову Аліна. – Просто я спізнилася, а вона поспішала.

– А! Ну, з ким не буває...

– Зі мною не буває! – завзято заметляла головою Аліна. – Я ніколи не запізнююся.

– Але ж самі сказали, що спізнилися.

Спортсмен доброзичливо засміявся, і його очі заіскрилися жовтим. Аліна зашарілася.

– А я, якщо чесно, не дуже пунктуальний, – продовжив він. – От і зараз мав зустріч, але так спізнився, що довелося вечеряти самому.

Аліну стривожило слово «зустріч». Вона замислилася, чи не означає воно насправді «побачення».

– З другим зустріч, – поспішив уточнити Спортсмен, ніби прочитавши все на Аліниному обличчі.

Аліні стало соромно. Вона збагнула: цей юнак уже давно здогадався, що вона зацікавилася ним, хоч вони жодного

разу не розмовляли. Як же вона, мабуть, витріщалася на нього. Це ж і його друзі мали зауважити, коли бували тут із ним. Потім, либонь, обговорювали це. Сміялися.

Вона почувалася так, ніби її викрили в чомусь ганебному, сороміцькому. Пригнічена й засмучена Аліна знову заговорила добре поставленим голосом зразкової офіціантки:

– Чи бажаєте ще щось замовити? Можливо, десерт або напої?

Спортсмен глянув на неї допитливо, а потім опустил погляд.

– Чесно кажучи, – почав він, нервово прокашлюючись, – я хотів би пригостити вас десертом і напоями.

Очей так і не підводив, дивився на стіл.

– Це неможливо, – тим самим рівним офіційним тоном відповіла Аліна. – Я на роботі.

– Але ж колись ваша зміна закінчиться! – Спортсмен на решті відірвав погляд від столу й подивився на Аліну зі щирою надією.

У неї потепліло на душі. Сором та образа миттєво випарувались, як горілка у фламбе. Але вона щосили намагалася не виказати своєї радості.

– Так, закінчиться, – ледь помітно всміхнулася, – але це буде аж за...

Вона пошукала поглядом годинник у залі. Господиня кафе, вічно занепокоєна правильним дизайном і феншуєм, часто його перевішувала. Цього разу він примостився ліворуч від барної стійки, оточений снопами висушених прованських трав, які господиня власноруч збирала в тому Провансі минулого літа. Від них, щиро кажучи, вже було значно більше клопоту, ніж радості. Аромат вони давно втратили, висохли так,

що почали осипатися – почасти в напої чи їжу, коли хтось із офіціантів необачно там проходив. А головне: Аліна аж здригалася від думки, скільки пилюки назбирали на собі бідолашні муміфіковані рослини.

– ...чотири години, – продовжила Аліна, – точніше, за три години п'ятдесят дві хвилини.

– Я почекаю, – тихо сказав Спортсмен. – І не хвилюйтеся: просто так не сидітиму. Обов'язково щось замовлю... Принесіть мені десерт, який ви любите. Мені просто цікаво.

Аліна вирішила не кокетувати і просто кивнула.

– А ще, – провадив Спортсмен, – чогось міцного для хобі.

Він мило й сором'язливо всміхнувся.

– Що запропонуєте?

Аліна подумала про горілку, якої б і сама зараз охоче хильнула, щоби нарешті здолати хвилювання. Але горілку не пропонують до десерту.

– Арманьяк, звичайно, – сказала вона все ще з нотками сумніву. – Але...

– Але що?

– Арманьяки дуже дорогі, – сказала Аліна, потупившись. Спортсмен весело й досить голосно засміявся.

– Якось ви непрофесійно зараз поведіться, Аліно. – Вона здригнулася від звуку свого імені в його устах. – Хіба ж так роблять офіціанти? Ви б якраз саме мали намагатися продати найдорожчий товар.

– У нас не така політика, – знову ввімкнула корпоративність Аліна. – Для нас головне – турбота про гостей.

– Знаю, знаю, – добродушно погодився Спортсмен. – У вас дуже хороше кафе. Тому я сюди й ходжу. Ну і ще...

Він стишив голос майже до шепотіння:

– Ще останнім часом через вас ходжу.

Аліна не чулася від щастя. Вона так довго спостерігала за цим хлопцем, і їй навіть на гадку не спадало, що й він цікавиться нею. Вона прямувала до кухні, цілком ошелешена. Навіть не зауважила, як їй подавали знаки Їжачок і Красуня.

Біля самих дверей її зупинив Антон.

– Що з тобою сьогодні? – прошипів їй у вухо. – Он тебе клієнти кличуть, ледь не кричать.

Аліна перелякано озирнулась і побігла до дивакуватої пари.

– Вибачте, – захекано випалила, – чогось бажаєте?

– Та-а-ак, – поважно проказав Їжачок. – Ми передумали щодо коньяку. Принесіть нам арманьяк. По сто грамів.

«Мабуть, їм було чути нашу розмову зі Спортсменом», – подумки зніяковіла Аліна.

Цього разу вона вже нічого не казала про ціну замовлення. По-перше, перед Їжачком лежало меню, а отже, він знав, скільки доведеться заплатити. По-друге, він виголосив це замовлення із такою гордістю й пієтетом! Не варто було затьмарювати врочистий момент прозою грошей.

Аліна швидко кивнула й побігла назад до кухні. Їй не терпілося замовити для Спортсмена свій улюблений десерт. Це було так бентежно, наче іспит, до якого вона добре готова, та все ж трохи непокоїться. Уже на порозі кухні вона згадала, що спершу треба подати напої, і повернула до бару.

Бармен Вова, двадцятирічний красень зі салативими очима й оливковою шкірою, зосереджено протирав величезні келихи для червоного вина. Цього хлопця в певний час кохали, чи бодай жадали, всі жінки й дівчата «Арманьяку». Та

марно: він, попри свою молодість, був безнадійно одружений. Безнадійно в тому сенсі, що фанатично кохав свою дружину – на п'ять років старшу, тьмяну та худу, завжди сумну і трохи відлюдкувату Яну. Вона, вчителька англійської у школі не-подалік, досить часто заходила до Вови на роботу. Проте не через ревності та контроль, надто вже байдужим був у неї вигляд. Радше з нудьги. Вова розповідав, що годин у школі вона має дуже мало, бо стара гвардія не хоче поступатися молодим. Отож свої величезні, часом у декілька годин, «вікна» вона знічев'я проводила біля чоловічої стійки. Вова робив їй якийсь безалкогольний коктейль і невідривно з обоженням дивився, як вона меланхолійно його цідила.

Аліна теж колись любила Вову. Але то було так недовго й давно, що геть забулося. Утім, у неї залишилася до нього якась заморожена жага, що з незрозумілих причин на коротку мить періодично спалахувала. Але зараз була не та мить, зараз її накрило лавиною нового, давно визрілого й вичеканого кохання.

– Вов, зроби три арманьяки, – нетерпляче видихнула Аліна, кумедно підстрибнувши та навалившись грудьми на барну стійку.

Вова зиркнув на неї зацікавлено, у зеленому оці зблиснув грайливий вогник.

– Ой, хтось тут у нас поклав око на клієнта, – проказав зі смішком.

Аліна миттю спалахнула багряним рум'янцем. Фізично відчула, як навіть очі почервоніли. Виступили сльози.

Вова зніяковів і наче злякався:

– Та я пожартував. Чого ти?

Аліна мовчала й далі, але вже змогла всміхнутися. Вову це втішило.

– А я цього мужика знаю, – все-таки продовжив він, киваючи в бік Спортсмена. – Він далекий родич моєї Яни.

– І хто він такий? – запитала Аліна, намагаючись вкласти у свій голос якомога більше байдужості й буденності.

– Спортсмен, – коротко відповів Вова.

Аліна голосно засміялась, а Вова збентежено підвів на неї очі, припинивши відмірювання напою.

– Лучник, – уточнив Вова, не з'ясовуючи причину Аліниного сміху. – Стільбою з лука займається. Чемпіон Європи, до речі.

– Ого! – зі щирим захопленням вигукнула Аліна. – А чому я про нього не чула?

– Може, й чула.

Аліна замислилась і згадала, що справді часом їй траплялися в газетах чи на телебаченні згадки про якусь місцеву зірку спорту. Але то була настільки чужа для неї сфера, що вона й не пригадала б ні те, з якого виду спорту була та зірка, ні те, якої вона була статі. І навіть коли Спортсмен приходив до «Арманьяку» з дивною довгою пластиковою валізою, їй і на думку не спало, що то може бути якесь спортивне спорядження. Єдина асоціація, котру викликав у неї той кофр, була кінематографічною: у таких наймані вбивці з бойовиків носять зброю. Вона ще тоді подумала, чи не викликає людина з таким багажем підозри в поліції.

Та ось раптом іронія долі обернула її обличчям до спорту – досі геть чужого й далекого.

Вона думала про це, подаючи Спортсмену напій, і безперервно всміхалася, тішачись власною проникливістю. Адже вона вгадала, подумки прозвавши його Спортсменом.

На кухні Аліна радісно підбігла до Ліди Степанівни, їхньої шеф-кухарки, й обхопила її ззаду за широку талію:

– Лідочка Степанівна, зробіть, зробіть шоколадні вареники!

Та повернула до неї усмінене розпашіле обличчя, не відриваючи руки від пательні, на якій шкварчали овочі для кіша:

– Проголодалася, доця? Їх же, крім тебе, ніхто у світі не їсть.

– Не їдять, бо не знають, які вони смачні. А я знайшла на них клієнта. Він з'їсть і закохається.

– В тебе чи в мене? – зареготала Ліда Степанівна.

– У вареники, – зашарілась Аліна.

– Добре, добре. Зробимо. Артур! – гукнула шефіня юного стажиста з кулінарного училища. – Давай скоренько тісто. Але супертонке, як на равіолі. І давай на самих жовтках.

Артур, кістлявий і довготелесий, з однаково сірими обличчям і волоссям, яке повсякчас вилазило з-під його модної кухарської бандани, слухняно кивнув і одразу взявся до роботи. Висипав на сталеву стільницю дві склянки борошна, дістав із холодильника три яйця, добре помив їх під краном і почав відділяти білки від жовтків старим дідівським методом, переливаючи жовток з однієї половинки шкаралупи в іншу. Ліда Степанівна схвально поглядала на його швидкі, але не метушливі рухи, та все ж знайшла привід для зауваження:

– Артур, ти чого яйця гарячою водою мив? Тут треба охладьонні. Що взяв із холодильника, а не з лотка, – правильно. Але який толк, як вони тепер комнатної температури?

– Ой, – Артур ляснув себе по високому лискучому чолю, – пробачте, Ліда Степанівна, я на автоматі.

– На автоматі в армії будеш, – знову зареготала Ліда Степанівна, схильна до казарменого гумору.

Мало хто навіть із постійних клієнтів «Арманьяку» знав, що цією кухнею – такою французькою, такою вишуканою і високопрофесійною – керує не якийсь випещений і пихатий шеф «зі самої Європи», а проста огрядна жінка пенсійного віку, яка щодня доїжджає на роботу із приміського села. Перші роки роботи вона навіть залишалася ночувати в кафе, бо не мала чим доїхати після одинадцятої вечора, коли закінчувалася робота кухні. А потім власники кафе, прогресивне молоде подружжя, оцінивши високу майстерність і професіоналізм колишньої сільської весільної кухарки, надали їй у користування автомобіль – старий «матіс», першу машину дружини, якою та вже соромилася їздити. Ліда Степанівна довго реготала, побачивши дрібну зелену машинку, котру їй із помпою презентували роботодавці.

– Спасіба вам, канешно, діти, – так вона з душевною фамільярністю зверталася до власників. – Але ж хіба я туди влізу?

Звісно, Ліда Степанівна трохи кокетувала, перебільшуючи свої габарити. Насправді вона була хоч і доволі повною, проте компактною та рухливою. Таких людей найчастіше й не сприймають за товстунів. Реальною проблемою було інше: Ліда Степанівна не вміла керувати автомобілем, а вчитися рішуче відмовлялася, пояснюючи, що вона застара для цього і її засміють. Зрештою справу вирішили так: її щодня привозила та забиравала невістка, котра працювала помічником кухаря у великому ресторані на сусідній вулиці. Аліна, йдучи на роботу чи з роботи, часом бачила, як Ліда Степанівна виходила з «матіса» або сідала в нього, не промовляючи при цьому жодного слова й навіть не обертаючись до молодої жінки за кермом. У своїх щедрих балачках на кухні Ліда Степанівна ніколи не згадувала невістку. Цей факт дивував

і бентежив Аліну, бо сама невістка здавалася їй доволі милою та скромною особою. Ну, і Ліду Степанівну ніхто не назвав би мегерою... Тож Аліна вкотре згадувала жарт своєї мами на цю тему: анекдоти є лише про тещу й зятя, бо свекруха й невістка – це не смішно.

Тим часом Артур уже розкачував на спеціальній машинці жовте тісто в тоненьку плівочку, а Ліда Степанівна дістала з великої кутової шафи загорнутий у восковий папір «злиток» чорнючого шоколаду. Вона взяла великий ніж зі широким лезом і вправним та потужним рухом різника відрубала від «злитка» шматок грамів на сімдесят. Відтак почала колоти його вістрям леза на уламки-камінці, потім згорнула на купу та професійним штибом – не відриваючи вістря від стільниці – посікла на крихти. Зібрала у жменю й пересипала у глиняну мисочку. Ліда Степанівна вперто не хотіла використовувати на кухні модний професійний сталевий посуд. Казала, що їй і без того досить холодних металевих стільниць і всілякого залізяччя.

За лічені секунди «аркуш» тіста, який Артур дбайливо розстелив на посипаній борошном стільниці, було розрізано на маленькі квадратики.

– Артур, вода! – гнівно гаркнула Ліда Степанівна, кивнувши головою в бік плити.

– Ой! – Артур знову ляснув себе по лобі й поставив на потерту конфорку старомодної газової плити (Ліда Степанівна вперто не хотіла з нею розлучатися) блискучу трилітрову каструлю з водою.

– Люда, ліпи ти, – звернулася Ліда Степанівна до своєї незмінної багаторічної помічниці, сушефа Люди, – а то я того пирога сьодня так і не закінчу.

Кінець безкоштовного уривку. Щоби читати далі, придбайте, будь ласка, повну версію книги.

ridmi
ТВІЙ УЛЮБЛЕНИЙ КНИЖКОВИЙ

КУПИТИ